

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

IV. De S. Sola Abbate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

Mirum, ni isti iisdem conuiciis impetant Apostolos, quorum mos satis ex his D. Pauli verbis liquet. i. Cor. 9. *Nunquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi, sicut & ceteri Apostoli, & fratres Domini, & Cephas?* Num & hic molliculos Martyres intonabunt?

CAPVT IV.

De S. Sola Abbate.

SX Patronis Eychstadianæ Diœceseos vnus idem est *S. Sola*, seu *Solus*, seu *Solon*, seu, vt vulgus appellabat, *Sualo* (variè enim hoc nomen scribitur & editur) de quo Trithemius lib. 3. de viris Illustribus Ordinis S. Benedicti cap. 254. isthæc. *Sola, Abbas in Diœcesi Eystettensi, natione Anglicus, & discipulus sancti Bonifacij Martyris, vir sanctitatis eximia, & multarum virtutum, B. Villibaldo amicissimus fuit, cuius auxilio fundauit Monasterium, in quo multitudinem seruientium Monachorum congregauit. Circa annos autem Domini septingentos sexaginta claruit, cuius festum agitur IV. Nonas Decembris.*

Vita B. Solæ exstat Tomo IV. Antiquæ Lectio- nis scripta olim ab Ermeneldo, seu Ermentico Leuita, Monacho Fuldensi, rogatu Gundrammi itidem Fuldensis Monachi, tempore Rhabani Mauri Abbatis, cuius Gundrammus nepos ex fratre erat, qui ex Fuldensi Monasterio ad Aulam abreptus, tandem *Solæ Cellam* seu *Curiam* incoluit, nam Cellæ huic quasi ex Testamento B. Solæ, semper aliquis ex Monachis Fuldensibus præerat, quia S. Sola Monasterium suum cum omnibus prædiis Fuldensi cœnobio donauerat. *Qua de re audire lubet Ermenricum.* *Habuit B. Sola*

post

S. SOLA ABBAS.

Non mihi SOLI laboravi.

Handwritten notes on the right edge of the page, including numbers and some illegible text.

post gloriosum triumphum Martyrij S. Bonifacij Archiepiscopi, dominum Willibaldum Episcopum, & Vunebaldum germanum eius Presbyterum adiutores sui laboris, qui ei, ut propria gentis viro, omnibus his in locis adminiculum ac solatium praebebant. Quin & accolae regionum harum quocumque aduentantes, ei in Christi amore frequentius administrabant: aliquanti & praedij sui partem tradebant illi. Quam ille cum timore Domini accipiens, cum his, qua Dominus Carolus Augustus ei donare dignatus est, ad egregium Fulde se caenobium potestatiua manu contradidit. Vbi Deo providente, modo sanctissimus, ac in omni parte peritissimus Dominus Abba Rabanus perspicabiliter fulget: videlicet nemini deuotior, quam illi magistro, quem sequi ab exordio coeperat: illique familia, qua magistri sui institutionis imitatrix, ubique nobilis habetur.

Sed quis iste Carolus Augustus in S. Solam adeo munificus? Sunt qui Carolum Martellum esse velint. Sed Martellus obiit anno Christi DCC. XLI. Quo anno fortassis ne ipse quidem Willibaldus ad Eystertensem prouinciam peruenerat, tantum abest, ut ad vicinam Sualafeldicam regionem S. Sola tunc penetraverit. Itaque in Carolo Magno conquiesco, qui anno salutis DCC. LVIII. mortuo Pipino patri successit. Nec est, quod quis dicat: B. Solam annos regni Caroli Magni non attingisse viuendo; vnde enim hoc probabitur, cum nil constet de anno obitus S. Sole, & ea, quae Ermenricus scribit, de nullo comodius, quam de Carolo Magno accipi queant.

Locus Cellae Solonianae initio vastus & incultus erat. Sed mox, ut alia complura syluestria, simili occasione, excoli coepit, exstructo Monasterio & Pago, quorum utrique à S. Sola Solenhoffen seu Solahoffij nomen obtrigit. In Rabani vita à Rudolfo Monacho Ful-

densi scripta appellatur etiam *Solenhus* quasi *Sola do-*
mus.

Cæterum donatio facta à B. Sola Monasterio Ful-
densi posteris annis confirmata fuit diplomate Lu-
douici Pij Imp. quod libro 2. Antiquitatum Fuldea-
sium inseruit R. P. Christophorus Brounerus, & est tale.

Ludouicus diuina ordinante prouidentia Rom. Imp. Au-
gustus: Si inter mortales, mutua beneficiorum collatio, gra-
tiam atque amicitiam conciliare solet; quanto magis per id,
quod in Sanctorum, & iam cum Christo regnantium Marty-
rum in cælis honorem, quilibet de rebus ex diuinâ largitate
concessis, conferre curauerit, credendum est promereri, &
sanctos eius patronos & intercessores fieri. Beati sunt, qui hoc
deuotâ mente compleuerint. Quapropter notum fieri volu-
mus, omnium fidelium nostrorum, presentium scilicet & fu-
turatorum solertia, qualiter nos, suggerente viro venerabili
Rhabano Abbate, villam proprietatis nostræ, vocabulo Mu-
lenheim, sitam in pago Sualesfeldt, iuxta fluum Altmule,
quam nos cum alio prædio nostro, id est cum Cella, qua Sola
vocatur, ad Fuldensem Ecclesiam pertinente, & Altheim
villâ quadam, qua omnia prius in nostra immunitate habui-
mus, eo quod locus venationis, antiquorum Regum antecesso-
rum nostrorum fuerit, S. Bonifacio Martyri in ius & posses-
sionem sempiternam tradimus; eâ videlicet lege, & conditio-
ne, ut locus ille sempiterna protectione, & regulari guberna-
tione à Fuldensi monasterio muniatur, cuius traditionis char-
tam, annuli nostri impressione munimus, & nominis nostri
conscripto caractere confirmamus. Anno - - - -

Mansit hæc Cella, inquit Brounerus, in fide & pote-
state Fuldensis Abbatis usque ad annum Christi. M. CCCC.
XXCVII. quo tempore Ioanne Hennebergensi Comite Abba-
tis munus gerente, ob Godeschalci à Buchenauu. istic præpositi
parum

parum felicem administrationem, Solenhofum recusare praepositos cepit Fulda submissos; & ex suo coetu constituere sibi praefectos, Maregraniorum eam in rem adhibens tutelam & auctoritatem. Hac deinde controuersia Roma & alibi agitata, ad annum Christi M. D. XXIIX. vsque partes tenuit, donec Georgij Marchionis tandem auctoritate sic discussa, ut inter arma silere leges coacta sint: & haeresis quoque mox superueniens religionem loco detraxit.

Quanta olim populi Solenhofensis & totius tractus Sualafeldici erga sacras caelitem Reliquias pietas & reuerentia fuerit, docet Rudolphus Monachus Fuldenfis, in vita Rhabani apud Brovverum lib. 3. Antiquitatū Fuldensium, vbi de quodam Presbytero, qui corpus B. Venantij Martyris Solenhofum adferebat, ita scribit. Postquam Alpium iuga transiit, & in fines Baiouariorum peruenit, iam securior effectus, feretro impositum, & confluentibus undique populorum turbis, & excelsa Deum voce laudantibus, detulit in Cellam, qua vocatur Suolenhus, in regione Sualaueldonia, & ad australem plagam altaris Ecclesiae, in feretro, sicut allatum erat, honorifice posuit. Erat autem eo tempore praepositus Celle illius, ex fratribus nostris, nomine Santbaratus; qui statim misso nuntio, omnem rei gesta ordinem mandauit Abbati; rogans sibi renunciari, utrum Sanctas reliquias, eo in loco, vbi tunc erant, permanere uoluisset, an sibi ad monasterium transferri. Omnes enim populi regionis illius hoc petebant, idque summis votis optabant, ut corpus sancti Martyris ibi habere mererentur; cuius opem in diuersis infirmitatibus quotidianis sentiebant. Abbas uero cum audisset, mox de suis duos Monachos Presbyteros misit ad praedictum fratrem, praecipiens eis, quantum potuissent eeleritate, sanctas illas reliquias sibi adferrent.

Porro ex duobus illis, quos Rhabanus Abbas ad

deferendas sacras reliquias misit, alter erat ipse Rudolphus, qui hæc litteris mandauit, & in super addit: Erat iam tunc per omnes pænè regiones illas celebre nomen S. Venantij Martyris, ppter virtutes & miracula, qua Christus Dominus & Rex Martyrum, per eum facere dignatus est, de quibus, qua facta sunt in eodem loco, priusquam venirent, qui ab Abbate missi fuerant, paucis arbitror esse perstringenda. Et post enumerata aliqua miracula subiungit. Cum venissemus ad locum, quem Solenhus vocari supra diximus, paratis celeriter omnibus, qua ad deuotionem sanctarum reliquiarum necessaria videbantur, prima luce, post completum matutinum officium, celebratis ex more missarum solenniis, cum ingenti luctu ac mærore eorum, qui ibidem erant remansuri, sanctum illum thesaurum sustulimus, atque iter ingressi, portare cepimus: erat enim cælum graue nubibus obscurissimis, & quacitò in ingentem pluuiam resolui possent, nisi id virtus diuina fieri prohiberet. Nam tota nocte illa sine intermissione, pluebat: sed superna gratia, per merita Sancti sui, id, quod timebatur, longè aliter esse fecit. Nam, ut pergere cepimus, mox dissipatis nubibus, cæli serenitas venit; & per viam luti parum inuentum est: riui quoq; qui in tam magna, & iugi pluuiâ, ut eâ nocte erat, crescere solebant, penè nihil creuisse reperti sunt. Pergentes autem per singulas villas, obuiis populorum turbis excipiebamur; qui nos in dicendis laudibus diuinis, & sacro onere ferendo, non segniter adiuuabant, donec veniremus in locum, qui vocatur Holtzkirich, situm in Alamanniâ; ubi congregatâ maximâ multitudine promiscui sexus & ætatis, cum ingenti lætitia suscepti sumus.

Iterum anno Redemptoris DCCC. XXXVIII. allatæ sunt pro Fuldensibus Reliquiæ ex Italia; quarum curatores, cum ad Cellam Solonis peruenissent, suscepit eos Santharatus frater nosser, inquit Rudolphus, quem
cellula

cellule Suolonis prepositum fuisse supra diximus, & aduentum quidem eorum cum celeritate nunciare curauit Abbati, Reliquias verò in loco, qui vocatur Holtkirche honorificè collocauit. Conuenit autè illuc multitudo magna virorum & mulierum, quia multa & euidentia patrabantur miracula. Hæc & alia cum lego; exclamare cogor. O Cella Solæ, ò curia Solonis, ò domus antiqua, quàm hodie dispari dominaris Domino. Quid enim disparius Sola & Luthero? Sola & Melanchrone, & ne longum faciam, Sola & cæteris omnibus Prædicantibus tam Lutheranis, quàm Calvinianis, qui expulso primo & antiquissimo incola Solone, eius Cellam & Curiam nunc occupant, contaminant, funestant, & bona à Regibus & Imperatoribus donata, deuorant & abliguriunt. Quàm diuerso etiam spiritu Sualefeldensis tractus indigenæ nunc calent, quibus olim Sanctorum Reliquiæ summo in honore ac pretio erant. Quid hæc ætate? Omnia vice versa; etsi hinc nō tam in plebe, quàm in seductoribus Logodulis culpa reſidet. Plebs pleraque ad pietatem, inſitā quadam bonitate propendet. Ablegentur impostores; nec in reducendis seductis ad fidem S. Solæ admodum ardua difficultas erit. At satis de his.

Illud obseruetur, cum supra in Diplomate Ludouici Imp. & alibi legis vel audis, pagum Sualefeldt, pagi nomine non intelligendum esse id, quod Germanicè vocamus *ein Dorff*; sed id quod latinis est regio vel prouinciæ alicuius tractus. Hoc ex Rudolpho planum fit, qui quod in Diplomate Ludouici appellatur *pagus*, appellat *regionem*: *Detulit in Cellam, que vocatur Solenhus in regione Sualaneldoni, seu Sualafeldensi.*

Jdem Rudolphus in eodem Commentario de

vita

Syntagma de

96
numerum; aut diploma ad Carolum Magnum non spectat; cum certò compertum sit, Carolum Magnum Anno Redemptoris DCCCXIV. diem supremū obiisse. Credibilis est pertinere ad Carolum Crassum, qui anno Domini DCCCLXXXII. secundum in Imperio annum agebat; nisi quis extrito vnico centenarij signo diploma hoc reuocet ad annum Christi DCCCLXXXII. quo tempore iam in Francia regnabat Carolus Magnus. Sed primum mihi verisimilius apparet.

Pag. 292. v. 27. apponam. Hic tamen tacitus prætereire nequeat; scilicet Leonis Creccelij, ex Monacho

vita Rhabani, de quodam Diacono, qui Roma Reli-
quias in Germaniam adferebat. *Transiensis Alpiumiu-
gis, venit ad quandam villam, quæ vocatur Kentibryto, in
pago Zurichgauue, &c.* vbi clarum est, pagi nomine acci-
pi totum illum Heluetiæ tractum, quem hoc etiam
æuo nominamus *Durgenu*, seu *Turgenu* à Dura flumi-
ne. Fumos enim nobis vendunt Stumphius in Chro-
nicis Helueticis, & alij nonnulli, qui pagum Zurich-
gavv & pagum Durichgavv distinguunt, vnus enim
& idem est, neque vlla alia differentia nisi duarum li-
terularum Z & D intercedit, quas inter se permutari
non modò apud Germanos, sed & apud Græcos no-
tum est: hinc *Diabolus, Zabulus, Diæta, Zæta*. sic Durich
Zurich. Eadem notione vsurpat pagi vocabulum
Ermenricus in S. Solæ vitæ; in pago *Suala*, hoc est, in re-
gione Svvalfeldéfi, ipse locus (Cella Solæ) situs est: Quæ
notione sæpe etiam occurrit in Traditionibus Fuldé-
sibus editis à D. Pistorio.

De Anno, quo Cella huius conditor B. Solæ obiit,
nihil liquet. Utinam Ermenricus, qui S. Solam 111. No-
nas, hoc est, tertio die Decembris ex vita hac excessit,
se annotat, etiam annum Redemptoris nostri adie-
cisset; obscuræ historiæ multum lucis affudisset.

Festum S. Solæ celebratur in Diocesi Eystetten-
si, tertio die Decembris, ad quem Molanus quoque in
Additionibus ad Vsuarium anniuersariam B. Solæ
memoriam refert. Itaque Trithemius corrigendus
est, eumque secutus Wion lib. 3. Ligni vitæ, qui festum
eius IV. Nonas, hoc est, secundo die Decembris peragi
seribunt. Quid actum sit cum sacris B. Solæ Reliquiis,
aut quò deuenerint, postquam Beati viri Cellam seu
Curiam Lutherus inuasit, diripuit & expilauit, mihi
incompertum est. *to*

CAPVT

*Nisi quod lib. 2. Antiquit. Fuldensium cap. 8. Brouerus nosse scribit,
constare S. Solam translatum esse Fuldam, nec
insignibus Imperij.*

explicat vnde hoc constet; aut num ante Lutheranam
hæresin, quæ B. Solæ Cellam occupauit, translatio ista
facta sit. In Additionibus quoque ad eiusdem libri idem
caput, dicit; Anno Salutis MDCXIII. apertam esse
tumbam S. Solæ cuius exigua portio, ut ait, se obtulit, fa-
ciata aliorum patronorum ossibus. Ex quo coniectare licet,
non totum corpus S. Solæ Fuldam ex Solenhoffio ve-
nisse, nisi fortè temporis successu, ut fieri solet pietas
hunc thesaurum particulatim ad varia loca transtule-
rit; nam & Wittebergæ, cum præcise honos religioni
staret, quatuor particule de S. Solæ asseruabantur &
colebantur.